

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

# Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, [www.reprorecht.nl](http://www.reprorecht.nl)) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, [www.cedar.nl/pro](http://www.cedar.nl/pro)).

*No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.*

[info@boomamsterdam.nl](mailto:info@boomamsterdam.nl)  
[www.boomuitgeversamsterdam.nl](http://www.boomuitgeversamsterdam.nl)

van de gelijknamige oudervereniging al jaren over heeft gepubliceerd, hebben nu alles op een rijtje gezet: over de diagnostiek, het gezin, gedragstherapie en medicijnen, andere therapieën zoals neurofeedback en werkgeheugentraining, en de onderwijssituatie. Door hun brede ervaring met wat er in de afgelopen decennia door tal van deskundigen is beweerd over het probleem en hoe hiermee om te gaan, zijn ze in staat om op toch beknopte en evenwichtige wijze de informatie op een rij te zetten. Het boek is bedoeld voor ouders, maar is ook geschikt voor studenten die zich verder willen verdiepen in dit onderwerp.

### Neuroscience of creativity

O. Vartanian, A. Bristol & J. Kaufman  
Cambridge (MA): MIT, 2013, 314 pp.

Creativiteit is welhaast per definitie iets ongreepbaars: je kunt er de mooiste kunst mee maken, de slimste oplossingen mee bedenken, maar hoe dat werkt weten we niet, want anders zou iedereen het kunnen. Maar het is toch weer niet zo ongreepbaar dat we niet de neurobiologische correlaten zouden kunnen blootleggen. Na inleidende theoretische hoofdstukken wordt ingegaan op creativiteit in klinische populaties, inclusief patiënten met hersenletsel en mentale stoornissen. Er is een hoofdstuk over de genetische basis (waar de zoektocht naar genialiteit van Francis Galton ook mee begon) en een hoofdstuk over neuro-imaging studies over intelligentie en creativiteit. Tot slot wordt ingegaan op methodes om de creativiteit te vergroten. Kortom, er is meer bekend over creativiteit dan ik dacht. Het lijkt me dat vooral wetenschappers op dit terrein hun voordeel zullen kunnen doen met dit boek.

### The cognitive-emotional brain: From interactions to integration

L. Pessoa  
Cambridge (MA): MIT, 2013, 320 pp.

Pessoa komt uit de 'cognitive science'-hoek, de computersimulaties. In die tak van wetenschap zijn neurale netwerken al lang een bekend verschijnsel en is het idee van gelokaliseerde functies passé. Pessoa heeft zich enige jaren gebogen over de vraag hoe emotie en cognitie interacteren. Te stellen dat het geen twee onafhankelijke systemen zijn is één ding, maar om de interactie daadwerkelijk te beschrijven is een heel ander ding. In dit boek beschrijft hij zijn 'dual competition'-model. Emotie en motivatie spelen in dat model een belangrijke rol bij cognitieve processen die met elkaar in competitie zijn en waarbij keuzes gemaakt moeten worden en beslissingen genomen worden, cognitieve processen. Door de grote mate van verbondenheid kunnen emoties niet zo gemakkelijk aan specifieke neurale structuren zoals de amygdala verbonden worden. Een logisch gevolg van de neurale netwerkbenadering. De theoretische verhandeling wordt in het hele boek met neurowetenschappelijke studies toegelicht. Het is belangrijk dat een dergelijke theorie, die op punten ingaat tegen heersende opvattingen, zo uitvoerig uiteen wordt gezet, maar het is wel leesstof voor ingewijden.

### Het verstand te boven

H.M. van Praag  
Amsterdam: Boom, 2013, 183 pp.

Van Praag, geboren in 1929, is nog steeds actief en vertrouwt zijn gedachten en opvattingen nog geregeld aan het papier toe. Hij was een van de eerste psychiaters die pleitten voor een biologische psychiatrie,

en het boek dat hij nu geschreven heeft zou toen ondenkbaar zijn geweest, zegt hij zelf. Hij is het volstrekt niet eens met Swaab dat wij ons brein zijn en die immense, welhaast onverklaarbare stap van biologisch psychiater naar een man die pleit voor een vrije wil, voor de unieke persoon die niet bepaald is door zijn hersenen, is eigenlijk al een bewijs dat een mens meer is dan zijn hersenen. Vrije wil, zin en zingeving zijn essentiële aspecten van ons bestaan en onverenigbaar met allesbepalende herse-

nen. Die opvatting werkt Van Praag uit in hoofdstukken waarin hij op de eerste plaats de reductionistische opvatting bestrijdt en vervolgens zin en zingeving bespreekt, onder meer in het kader van zinverlies (leven zonder doelen) en zelfdoding. Terwijl Swaab vooral probeerde om op basis van empirisch onderzoek te laten zien hoeveel we inmiddels weten over de biologische grondslagen van ons gedrag, presenteert Van Praag in dit boek zijn persoonlijke visie.

### Proefschriften

#### **Two is not always better than one: On the functional and neural (in) dependence of working memory and long term memory**

Heiko Bergmann

Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen, februari 2014, 186 pp.

Bergmann beoogt de relatie tussen het kortetermijngeheugen en het langetermijngeheugen te onderzoeken en met name de neurale correlaten die bij elk van beide betrokken zijn. Hij doet dat vooral met behulp van een speciaal neuro-imagingparadigma: hij biedt mensen drie of vier paren van stimuli (bijvoorbeeld een gezicht en een huis). Na de aanbidding komen na een interval weer paren en de proefpersoon moet bepalen of de twee als paar eerder waren aangeboden. Na enige tijd krijgt de proefpersoon onverwachts de paren nogmaals te zien en moet hij bepalen welke hij eerder heeft gezien. Op deze manier kan vastgesteld worden welke paren alleen in het kortetermijngeheugen waren vastgehouden en welke ook in het

langetermijngeheugen waren terechtgekomen. Dan kan in de imagingdata de bijbehorende activiteit geregistreerd worden en zo kan bepaald worden welke structuren meer bij het lange- of meer bij het kortetermijngeheugen betrokken waren. Gedurende de verschillende experimenten komt steeds meer naar voren dat de twee geheugens nauw aan elkaar gelieerd zijn. Het zijn niet twee losse systemen. Taakmanipulaties zorgen voor variatie in het activatiepatroon, meer dan de tijd.

#### **Assessment of everyday memory in patients with alcohol-related cognitive disorders using the Rivermead Behavioral Memory Test**

Arie Wester

Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen, maart 2014, 159 pp.

Wester, hoofd van de Korsakov Kliniek in Venray die sinds kort het TopGGz-keurmerk heeft, ziet al gedurende vele jaren patiënten met alcohol gerelateerde problematiek. In zijn proefschrift heeft Wester onderzocht of de Rivermead Behavioral Memory Test (RBMT) en de nieuwe versie,